No. 3138 Woensdag 6 Maart 1940. 57ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 1292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

EEN STERKE IN GOD.

Het is dezer dagen juist een jaar geleden, dat de katholieke wereld leefde in de gelukkige dagen, dat kardinaal Eugenio Pacelli tot Paus gekozen was en tot Paus gekroond zou worden.

En de verwachtingen welke de katholieke wereld had van dezen groten Paus, die gelijk hoogstzelden gebeurd was, bij eerste stemming gekozen werd, zijn in de geschiedenis van dit eerste jaar volkomen bewaarheid.

Zaterdag l.l. hebben we reeds in een artikel gewezen op de toenemende invloed van het Pausschap onder dit nog slechts eenjarig Pontificaat van Pius XII. Vandaag willen we daarom eens wat nader zeggen over den persoon van dezen Opperherder, zoals hij scherp, en laten we er aanstonds bijvoegen, zo aantrekkelijk naar voren treedt in de eerste encycliek, welke even voor de laatste Zondag in October het licht zag.

Op de eerste plaats spreekt uit deze bladzijden de vroomheid van dezen Paus en zijn kracht, zijn brandende liefde en Zijn scherpe, verheven geest. de innige vroomheid van den „heiligen" Pius X en de geloofskracht van een Pius XI: het „ignis ardens" vlamt naast het „fides intrepida".

En het is alsof Pius XII de leuzen en het streven van zijn twee grote voorgangers en naamgenoten samenvat, mèt de vredeshartstocht van een Benedictus XV: álles wil hij herstellen in Christus, en Christus' vrede brengen in Christus' rijk.

Deze Paus is de heraut van Christus' liefde en van Christus' Koningschap. Hoe fijn begint de encycliek met de herinnering aan de toewijding van het mensdom aan 's Heren Goddelijk Hart in 's Pausen eerste priesterjaar. Reeds uit deze eerste woorden spreekt de drang om Christus terug te brengen naar de wereld, en de wereld naar Christus. Dat is het program van dezen Pastor Angelicus. Wij kunnen ons voorstellen, dat Paus Pius XII juist het feest van Christus' Koningschap uitkoos voor zijn eerste encycliek: de ere van den Christus-Koning, dat is de gehele inzet van dit pontificaat. Hij wil, met de oratie van het Christus-Koning-feest, de volken, door de zonden verzwakt, terugbrengen onder Christus' zoete heerschappij. Hij wil zich keren tegen de onttroning van den Christus; in Christus' liefde en in Zijn waarheid ligt de énige redding en het ongeluk der wereld is geweest: het niet onderhouden van de wet der liefde; dat is een der fundamentele dwalingen, waartegen Paus Pius XII zich in Zijn eerste encycliek keert. Een herordening van de wereld in de geest van Christus' Koningschap dat is het steven van den nieuwen Pontifex. Hij houdt als het ware niet op telkens en telkens te herhalen: de oorzaak van alle ellende is de afdwaling van Christus' wet, van Christus' leer, van Christus' liefde. Hij vat het samen in het treffende Schriftwoord: „Duisternis viel, toen zij Jesus gekruisigd hadden".

Maar wat in deze encycliek zo weldadig opvalt, dat is, dat Paus Pius XII niet als zovelen, die zich uiten over deze rampspoedige tijd, bij alle ellende louter duisternis ziet. Hij weet — het kenmerk van den waarlijk sterke in God — aan iedere donkere wolk nog een lichtrand te ontdekken. Van deze encycliek gaat bemoediging uit. In het uur van de hoogste nood ontdekt deze Godsvertrouwer tevens tot zijn blijdschap het uur van inkeer voor velen en een rechtvaardiging van het christendom, als men zich nauwelijks had kunnen denken. „Uren van pijnlijke desillussie en ontgoocheling zijn vaak ook uren van genade". Paus Pius put hoop uit het leed. „Wie leeft uit de geest van Christus, laat zich niet neerslaan": met dit woord tekent Z.H. zichzelf ten voeten uit! In de aanvallen op de Kerk ziet de Paus een sterking van haar kracht en in de heetste strijd ook de schoonste overwinningskansen! En vast staat zijn hoop, bij alle zorg voor het bedreigde familieleven, op de nog zo talrijke kerngezonde gezinnen en op een Christusgetrouwe jeugd, „de blanke legioenen van kinderen", over wie jaloerse liefde waakt, naar wie 's Pausen tedere zorg zo innig uitgaat, en op wier gebed Hij zo'n onbeperkt vertrouwen heeft. En in de dreigende ondergang der moderne cultuur ziet Pius XII de blikken van velen wederom hoopvol op de Kerk gericht. Juist in moeilijke tijden, zo verklaart de Paus, richten sterke harten zich vertrouwvoller naar Christus-Koning. Onverschrokken treedt de Bruid van Christus de storm tegemoet. Het staat voor Pius vast: eenmaal zullen de volken zich moe lopen op de weg der dwalingen, en in één krachtig woord vat Hij Zijn zo bemoedigend vertrouwen samen: **„God vermag alles".**

Deze hoopgevende passages uit deze pracht encycliek doen wel uitermate weldadig aan, vergeleken met die louter-pessimistische beschouwingen, waarop we zo vaak worden onthaald door hen, die niets dan donkerte zien zonder enig lichtstraaltje; die geen grein goeds meer te ontdekken vermogen in een zich van Christus afwendende mensheid, en die slechts plaats laten voor een den Christen onwaardig defaitisme. In Pius leeft het Alleluja-vers van het Christus-Koningfeest: „Eeuwig is Zijn macht en ze zal Hem niet ontnomen worden: Zijn rijk is onvergankelijk".

Deze diep-wijze Pontifex peilt de kwalen van onze tijd dieper dan wie ook, maar Hij weet met St. Paulus, dat zijn Verlosser leeft op Wien Hij vertrouwen mag. En Hij kent zijn taak: de wereld wijzen op haar dwa- [illegible] ding: de terugkeer naar den Christus.

En als Hij dan de voornaamste dwalingen van dezen tijd, nog slechts terloops, aantast, dan spreekt scherp tot ons een andere karaktertrek in dezen Paus van vrome liefde: de kracht als van een Pius XI. Zijn aanklacht tegen een onbegrensde staatsalmacht, die het gezin ondermijnt, — een „majesteitsschennis" Gode zelf aangedaan — en die de internationale rechtsorde ondergraaft, is, in haar kortheid, zo scherp en zo afdoende, dat we de stem menen te horen van zijn strijdbaren voorganger.

Voos is de kracht, zo luidt het vermaan, die het heil wil zoeken louter in uitwendig geweld en in onafhankelijkheid van het goddelijk recht. Uiterlijke successen zullen nietig blijken door gebrek aan ware innerlijke kracht. En wanneer eenmaal de vredesconferentie zal bijeenkomen, die een eind zal maken aan het tegenwoordig oorlogsgeweld, dan moet op de wanden harer vergaderzaal prijken de passage van deze encycliek, waarin wordt gewaarschuwd tegen de collectieve zelfzucht, die slechts oog heeft voor eigen „recht" en eigen belang, die wel een vredesverdrag kan opleggen, maar geen **vrede** brengen kan. Het uur der overwinning, zo waarschuwt de Paus, is maar al te vaak meteen het uur der verzoeking, „waarin de engel der gerechtigheid worstelt met den demon van het geweld", en waarin alle verantwoordelijkheidsgevoel verstikt wordt. Luisteren de toekomstige overwinnaars naar dit woord van Christus' Plaatsbekleder, dan zal een tweede Versailles vermeden worden. De heilzame waarschuwingen van een Benedictus XV hebben weleer vergeefs geklonken; Moge Pius' woord, zo tijdig gesproken, vruchtbaar zijn voor het heil der mensheid.

In deze zo verheven encycliek, diepe gedachten in vaak dichterlijke vorm, spreekt meteen in klare en aantrekkelijke eenvoud, de fijne mens, de warme vaderlander, die niet alleen denkt aan de wereld, maar ook aan het eigen land, wiens levenslucht Hij inademt, en aan de eigen „zo zeer geliefde" stad, met een treffende verwijzing naar de liefde voor Zijn land van onzen Goddelijken Zaligmaker. Wij kunnen ons voorstellen, dat Pius XII juicht over het werk van Pius XI: het verdrag van Lateranen, niet alleen als Paus, maar ook als mens, als vaderlander.

Dit alles geeft aan het wijze maar ook zo gevoelvolle woord dezer encycliek iets zuiver menselijks, dat het nog gemakkelijker ingang zal doen vinden in de harten van velen.

Dit te meer, omdat deze Vader [illegible] vensadem van Christus' rijk", maar meteen met apostolische vrijmoedigheid, zonder vrees voor misverstand of averechtse interpretatie, met St. Paulus „de waarheid betrachtend in liefde"; voor allen, óók voor de verstokten, slechts liefde kennend, „niets dan liefde", en het „Damascus-licht" over hen afsmekend. Deze Paus is wel de echte dienaar van Hem, die ook Zijn dolende zonen als Zijn kinderen blijft beschouwen.

Het opvolgen van dit Vader-woord zal nog te gemakkelijker vallen, omdat het zich zo hoog verheft boven al het stoffelijke en het aardse. Voor deze serene geest, voor dezen priester-pontifex, ligt ál het heil in het zuiver-geestelijke en godsdienstige. Deze ervaren diplomaat bouwt niet in de eerste plaats op de diplomatie, of het moest zijn op de diplomatie der liefde.

Tot het beoefenen dier liefde roept hij állen op, zonder uitzondering: „Een onafzienbaar arbeidsterrein opent zich voor de christelijke liefde in al haar vormen". Deze tijd duldt niet, dat iemand achter blijft. Tot den laatsten man, tot de laatste vrouw zullen Pius' zonen en dochteren gehoor geven aan het woord, aan de oproep van dezen Vader, die Zijn kinderen zo opwekkend en bemoedigend voorgaat.

De kansen op oorlog voor Nederland

Over dit actuele onderwerp schrijft de militaire medewerker van De Telegraaf het volgende:

Alles wijst er op, dat men in pogingen, om door een snelle, energieke actie tot een beslissing te komen, bij geen der beide partijen heil ziet, waaruit volgt, dat men zal hebben te rekenen op een lange duur van deze oorlog indien er zich althans geen onvoorziene omstandigheden voordoen.

De verwachting, welke nu en dan wordt uitgesproken, dat één van de partijen ten gevolge van uitputting spoedig zal ineenstorten of wel door revolutie weerloos zal worden, is niet voldoende gemotiveerd.

Indien men dan aanneemt, dat rekening zal moeten worden gehouden met een oorlog van lange duur, een strijd, die uitgevochten zal moeten worden, hetgeen betekent, dat hij zolang zal worden voortgezet, totdat één der partijen daarin volledig het onderspit zal hebben gedolven, dan rijst vanzelf de beangstigende vraag, wat het lot daarbij zal zijn van de beide neutrale „lage landen" in Noordwest-Europa, die zich in de benarde positie bevinden, welke men aanduidt als de plaats tussen „hamer en aambeeld".

Meer in het bijzonder vraagt men zich af, of het voor die rijken, België en Nederland, mogelijk zal zijn, om hun neutraliteit tot het einde te handhaven; of zal hun beide of één van de twee te zijner tijd het onheil tref- [illegible] oorlog op enigerlei wijze, actief worden betrokken?

Deze, voor Nederland en België zo hoogstbelangrijke kwestie, houdt bij de bevolkingen en in de pers zowel van beide genoemde rijken als elders, de hoofden reeds geruime tijd bezig. Om de zaak van Nederlandse zijde te bezien, moet men zich op het neutrale standpunt plaatsen en erkennen, dat de aanval over het grondgebied van Nederland en België zowel van Brits-Franse als van Duitse zijde kan worden ondernomen, in beide gevallen met het voornaamste doel — niet om de beide kleine neutrale landen aan te randen — maar om den belangrijksten tegenstander op deze wijze op de Noordelijke vleugel van zijn sterke stellingen te lijf te gaan. Uiteraard heeft deze omschrijving van de voornaamste doelstelling slechts academische waarde, aangezien het feit, dat de beide neutrale landen zich metterdaad tegen de doortocht zullen verzetten, de gevolgen van de actie voor hen even ernstig zou doen zijn, als wanneer de agressie tegen hen zelve ware gericht. Bij de beschouwing van de bestaande mogelijkheden moet bovendien nog met één geval rekening worden gehouden, n.l. met een aanval van Duitse zijde tegen Nederland, met het doel om zich van Nederlands gebied en Nederlandse havens meester te maken ten einde deze te gebruiken bij de actie tegen Groot-Brittannië.

Zoals reeds terloops werd opgemerkt, moet worden vooropgesteld, dat zowel België als Nederland vastbesloten zijn, om aan een doortocht — hij moge dan uit het Zuiden of Westen dan wel uit het Oosten worden ondernomen — zo krachtdadig mogelijk weerstand te bieden.

De weermachten van beide landen zijn paraat, stellingen zijn ingericht en bezet en deze worden voortdurend versterkt en bij beide bestaat het vaste en heilige voornemen, om zich tegen elke schending van hun grondgebied tot het uiterste te verdedigen, op de wijze zoals het voorbeeld van het kranige Finse leger hun dit dagelijks leert en in de hoop, dat ook hun pogen met succes moge bekroond worden, al ontveinzen zij zich niet, dat de omstandigheden voor hen wellicht niet zo voordelig zullen zijn als zulks voor de Finnen het geval is en vooral, dat de vijand, waartegen zij hun verdediging zullen hebben te voeren, een veel geduchter tegenstander zal blijken dan het gedegenereerde leger van de Sovjet-Republiek. Van de andere kant kunnen de neutralen in het Noordwesten van Europa als voordelige post noteren, dat krachtdadige hulp door des aanvallers tegenstander in hun geval veel gemakkelijker is te krijgen dan zulks voor Finland mogelijk is.

De aanvaller, die het onzijdig gebied als terrein voor zijn doortocht wil gebruiken, begint al dadelijk met een tweetal krachtig bewapende, in stelling staande, goed voorbereide en resolute tegenstanders aan 's vijands zijde in actie te brengen en hij stelt zich derhalve de taak, om vóór het begin van zijn voornaamste actie, de tegenstand van de nieuw verworven tegstanders te breken en wel op zó afdoende wijze dat hij bij zijn verdere doortocht naar zijn eigenlijk object en de aanval tegen de voornaamste vijand, van de weermachten der reeds verslagen tegenstanders geen belangrijk nadeel zal hebben te duchten.

Van een „bliksemachtig" optreden — een „Blitzkrieg" — tegen Nederland en België kan thans geen sprake meer zijn. Hetzij de aanval uit het Zuiden dan wel uit het Oosten wordt ingezet, de aanvaller zal zich in elk geval hebben voor te bereiden op het voeren van een stelling-oorlog, want hij begint met tegen de stellingen der Belgen en Hollanders op te tornen. Bij de huidige stand van de bewapening is de verdediging een oneindig veel voordeliger vechtwijze dan de aanval en een zwakke verdediger kan veel meer kracht ontplooien dan een sterke aanvaller. De „tank" vermag niets tegen sterke hindernissen — vooral de soort, welke in Nederland toepassing vinden — zij is machteloos tegen kanalen, inundaties en tankaanvallen, waarachter goed anti-tankgeschut is opgesteld. De aanvallende infanterie, hoe goed ook gesteund door haar eigen artillerie, heeft een hopeloze taak, als zij moet oprukken tegen goed opgestelde mitrailleurs, welke ook behoorlijk artilleristisch worden ondersteund.

Een Frans-Britse troepenmacht, die door België en Nederland tot een aanval tegen de Noordelijke vleugel van Duitse legers zou willen overgaan, zou derhalve eerst de achtereenvolgende posities in België en Nederland moeten forceren — waaraan dan de zoëven vermelde bezwaren verbonden zijn — om daarna te moeten overgaan tot het offensief tegen de Duitse stellingen, gesteld al, dat de Duitsers zich tevreden zouden stellen met daarop, geheel werkeloos te blijven wachten. In de veronderstelling van een aanval van Duitse zijde via Nederland en België tegen Noord-Frankrijk zou hetzelfde beeld in tegenovergestelde zin worden geleverd. Na eerst de Nederlandse posities te hebben overmeesterd, zouden de aanvallende Duitse legers tegen de Belgische stellingen stuiten, om — eenmaal daar doorheen gekomen zijnde — te moeten aanvallen op de Franse-Britse reserves in goede posities opgesteld.

Het strategisch geval is hier slechts zeer schematisch aangegeven — er zit aan zulke ondernemingen ontzettend veel vast en er zijn nog tal van, voor de aanvaller ongunstige, factoren onvermeld gelaten, doch zelfs dit uiterst onvolledige beeld moge reeds voldoende zijne om de nadelen aan zulke offensieven verbonden, in het oog te doen springen.

Wie zulk een agressie onderneemt, komt in de meest ongunstige positie, hij is er oneindig veel slechter aan toe dan toen hij nog niet tot de aanval was overgegaan en toen hij zelfs in onneembare stellingen, menselijkerwijze gesproken, geheel veilig, elke aanval met het grootste vertrouwen kon afwachten.

Het schrikbeeld van de aanval van Duitse troepen op Nederland alleen, met het doel, om dit grondgebied te maken tot de „springplank" voor een verscherpt offensief tegen de Britse eilanden, verliest al evenzeer veel van zijn angstaanjagende eigenschappen als men het geval rustig overweegt. Om enkele havens te verkrijgen, ten einde deze te kunnen gebruiken als bases voor Duitse duikboten en enige vliegvelden te kunnen bezetten, die iets dichter bij de Noordzee liggen, zou Duitsland willens en wetens het front op zeer nadelige wijzen verlengen, met een — zacht uitgedrukt — hoogst wantrouwend België tegenover zich. Men bedenke, dat de Frans-

Britse reserves op zeer geringe afstand achter de Belgische liniën gereed staan, om zo nodig onmiddellijk steun te verlenen. Of men in zulk een geval zich aan de zijde der Westerlijke mo-[illegible]n veel scrupules zou maken, [illegible] onderdelen van de luchtmacht [illegible]elgisch gebied te vliegen — [illegible] als België volkomen neutraal zou willen blijven — is aan gerechte twijfel onderhevig. Trouwens de havens heeft Duitsland eigenlijk niet nodig, de actie van de duikboten uit de thans beschikbare goed versterkte bases is werkelijk efficaat genoeg en de zo dicht bij Frankrijk en Engeland liggende, ongelukkige Nederlandse vliegvelden zouden vermoedelijk in zeer korte tijd totaal vernield zijn. Bovendien zouden alle voordelen, welke voor Duitsland uit de neutraliteit van Nederland voortvloeien, op slag verdwijnen.

De veronderstelling van een mogelijke aanval van Duitsland op Nederland, met het doel, om het Ned. grondgebied te kunnen bezetten en voor militaire doeleinden te gebruiken, kan de toets van een nuchtere beoordeling niet goed weerstaan en men zal vermoedelijk niet ver van de waarheid zijn, indien men beweert, dat beide partijen het ten zeerste zouden toejuichen, indien de tegenstander zicht tot een aanvallende actie, hetzij direct, hetzij als omtrekkende flankaanval bedoeld, zou laten verleiden.

Omgekeerd kan men zeggen, dat een aanval op een „ebenbürtigen" tegenstander door het grondgebied van twee staten, die gereed staan, om zich hardnekkig te verdedigen, mag worden aangeduid als een waanzinnige onderneming en deze mag noch van de militaire, noch van de burgerlijke leiders in de betrokken staten worden verwacht, want die leiders hebben getoond allerminst van hun zinnen te zijn beroofd. Inderdaad hebben sommigen van hen en met name de civiele leiders in Duitsland, de wereld nu en dan grote verrassingen bereid en naar het oordeel van velen hebben enkelen ook wel eens min of meer ernstige vergissingen begaan. Doch in het midden latend in hoever dit oordeel al dan niet juist is, kan men niet zeggen, dat zij ooit hebben getoond, dat zij aan verstandsverbijstering lijden of in staat zouden zijn bepaalde dwaasheden te doen.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Het was dezer dagen juist 6 maanden, dat Europa in vuur en vlam staat, en of Sumner Wells die momenteel in Parijs zit in staat zal blijken om wat van deze brand te blussen, is nog een zeer grote vraag. Want de ontvangst van Wells in Berlijn schijnt nu niet van de prettigste te zijn geweest, en ofschoon de berichten uit Europa niets over de conferenties van Wells kunnen mededelen, is de Amerikaanse pers wel zeer verbolgen over het onpolitieke optreden der Nazis.

Zijn de Nazis inderdaad zo tegen Wells opgetreden, dan kan ons dat niet verwonderen, want politiek is nu juist niet de sterkste eigenschap van de Duitser. Niet onder het keizerregime maar allerminst onder de Nazis.

De oorlog in Finland heeft de laatste weken steeds verliezen genoteerd voor de Finnen met thans de val van Viborg: of dit het einde zijn zal van de terugtocht? Wanneer de Finnen geen meerdere hulp krijgen, zullen ze moeten blijven terugtrekken. Engeland kondigt wel in de radio af, de sommen die worden verstrekt, de vrijwilligers, die worden gerecruteerd, of uit Canada of uit Amerika of door Kolonel Roosevelt of door Barones Mannerheim, maar wat doen deze honderden tegen de duizenden Russen, die steeds maar het arme Finland binnenvallen?

Men zou verder zeggen, dat Duitsland thans weer een nieuwe taktiek heeft in de zeeoorlog. Het zijn thans de vliegtuigen, die de schepen in de Noordzee gaan aanvallen.

En vermoedelijk is deze nieuwe strijdmethode de oorzaak dat vliegtuigen meer en meer de Belgische en Nederlandse neutraliteit gaan schenden.

In België heeft deze neutraliteitsschending wel tot een zeer ernstig incident geleid, doordat de Duitser een Belgische machine neerschoot, waarbij de piloot gedood werd.

In antwoord op het Belgische protest, werd door Duitsland geantwoord, dat de Duitse piloot meende met een Engels vliegtuig te doen te hebben.

Misschien zal dit zelfde excuus ook wel moeten gelden, nu Duitse vliegmachines in de laatste dagen 4 Nederlandse schepen op de Noordzee beschoten hebben, n.l. de Jonge Willem, Schieland, de Ruyter en de Elsina, waarvan deze laatste verging.

Wel heel lelijk is de beschieting geweest van de Jonge Willem, die 50 schipbreukelingen aan boord had van het Engelse passagierschip Domala, dat in het kanaal door dezelfde Duitse machine getroffen was en vergaan was met 100 doden.

Nog iets willen we zeggen over het in de grond boren van Engelse schepen.

Als men de publieke reacties hoort en leest op de oorlogsfeiten van de dag, dan dringt zich aan den objectieven beoordelaar de overtuiging op, dat slechts weinig mensen in staat zijn om de betekenis der gebeurtenissen te bepalen naar de betrekkelijkheid van haar algemene waarde.

Wanneer wordt bericht, dat in Duitsland een of ander artikel sterk is gerantsoeneerd, bekomt menigeen de indruk van het naderende einde van de Duitse economische weerstand. Behalen de Finnen enige plaatselijke successen tegen de Russen, dan begin men weer vaster te geloven, wat men wenst, n.l. dat het kleine volk zich in staat zal betonen tot blijvende afweer van de agressie der overmachtige legers van den indringer. Brengen de Duitsers in een „succesvolle week" dagelijks enige Britse en neutrale koopvaarders tot zinken, dan acht men Engeland verloren. Met verbijstering aanhoort men het kolossale cijfer van de opgegeven totale tonnenmaat, welke in de grond werd geboord en men concludeert: zulke verliezen kunnen niet langdurig worden gedragen.

Maar wat weet men in werkelijkheid af van het bezit der Britten aan scheepsruimte, van de mogelijkheden ter vervanging van de verliezen en van de prijs, die de Duitsers voor hun successen hebben moeten betalen?

Laten we eens vergelijkingen treffen met 1914.

De Duitsers delen de verliezen aan duikboten niet mee; ze deden dat in de vorige oorlog niet en doen het ook thans niet. Hun tegenstanders kunnen deze Duitse verliezen niet geval voor geval met zekerheid vaststellen. Een aangevallen duikboot komt als regel niet meer boven, als ze getroffen is niet en evenmin als ze is ontkomen.

Wat deze verliezen echter te betekenen hebben, is na de vorige oorlog vastgesteld en erkend in officiële Duitse publicaties. Volgens „Die Kriegsschiffsverluste der fremden Flotten im Weltkriege 1914—1918" van Jacob Rheder, een der voornaamste commandanten der duikbootvloot van Duitsland, gingen gedurende de wereldoorlog 178 Duitse onderzeeërs verloren.

Wanneer men nu bedenkt, dat de opsporing van duikboten met luisterapparaten en vanuit verkenningsvliegtuigen sedert 1918 aanzienlijk is vergemakkelijkt en dat de aanvalsmogelijkheden op onderzeeërs sterk zijn vergroot (vliegtuigbommen, maar vooral de warrelende diepzeebommen), dan kan men veilig aannemen, dat er in deze oorlog heel wat meer duikboten verloren gaan dan in de vorige en dat de Eerste Lord der Britse admiraliteit het wel niet zover mis zal hebben gehad, toen hij gewaagde van 3 à 4 als weekgemiddelde.

Tegenover de ongetwijfeld grotere Duitse verliezen staat het feit, dat de tonnage, welke de Duitsers thans in de grond weten te boren, veel geringer is dan in de vorige oorlog. In 1914 is de strijd begonnen met vrij behoorlijke oorlogsmethoden, — het duikbootwapen werd slechts tegen vijandelijke oorlogsschepen aangewend; koopvaarders werden door de onderzeeërs naar Duitse havens opgebracht. De onbeperkte duikboot-oorlog is begonnen in Februari 1917 en toen de wapenstilstand in 1918 werd gesloten, waren 20 millioen tonnen vrachtscheepsruimte in de grond geboord.

Uit de Duitse „Marine-Rundschau" van October 1938 putte Henri Hegener voor een artikel in de „Msb." de volgende maandcijfers van de tonnage der tot zinken gebrachte Engelse schepen. De cijfers zijn die der maanden Februari 1917 tot en met Juni 1918: 313.400 — 353.400 — 545.200 — 352.200 — 417.800 — 364.800 — 329.800 — 196.200 — 278.100 — 173.500 — 253.000 — 179.900 — 226.800 — 199.400 — 215.000 — 192.400 — 162.900.

En thans?

In de eerste drie maanden van de huidige duikbootoorlog brachten de Duitsers 340.000 ton Britse handelstonnage tot zinken, d.i. nog lang niet de helft van het gemiddelde Britse verlies over eenzelfde tijdvak in de vorige oorlog. Daarbij dient nog te worden bedacht, dat het grootste verlies thans is toegebracht in de eerste oorlogsmaand, uds September. In October bedroeg het nog maar de helft van wat het in September was en in November daalde het tot $^2/_3$ van October. Die daling zet zich — dank zij het stelsel van het varen in convooi — nog steeds voort. Van de magnetische mijnen hebben in hoofdzaak de neutralen het verlies van tonnage te dragen gekregen.

Bedenkt men, dat de Engelsen er in 1917 reeds in slaagden om tegenover het verlies aan tonnage een nieuwbouw te stellen van meer dan 1¼ millioen ton (in het jaar 1917 dus) en dat deze productiemogelijkheid op het ogenblik ongetwijfeld veel groter zal zijn, dan heeft men als vaststaande te aanvaarden, dat de Britten in staat zijn om ondanks de verliezen hun vrachtvloot van maand tot maand uit te breiden.

Duikboten en mijnen zijn gruwzame wapenen, welke ontzettend veel lijden en ellende zaaien onder de neutralen, maar nooit zal Duitsland met deze wapenen Engeland kunnen overwinnen.

Wat de oorlog ter zee betreft, zijn de Duitsers tegenover 1917 en 1918 sterk in het nadeel gekomen. Toen konden ze hun bases over de verschillende kusten van Europa verdelen, dank zij de bondgenootschappelijke medewerking van Oostenrijk en Turkije. In de voornoemde aflevering van de „Marine-Rundschau" staat b.v. vermeld, dat Duitsland, toen 1 Februari 1917 de onbeperkte duikbootenoorlog begon, over de volgende aantal onderzeeërs beschikte in de havens van: N.-Duitsland 49; Zeebrugge en Ostende 33; in Pola aan de Adriatische Zee 24; in Constantinopel 2; in de Baltische Zee 3.

Op het ogenblik kunnen de Duitse duikboten in hoofdzaak slechts opereren in de gevaarlijke zône der Britse kust.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DE LANDBOUW IN ITALIE.

De Hoogeerwaarde Pater Pietro Ricaldone, de Superior-Generaal van de Salesianen, heeft van Mussolini de hoogste onderscheiding ontvangen in de Orde voor Landbouwkundige Verdienste.

Deze orde is gesticht door Mussolini met het doel hen te eren, die zich bijzonder onderscheiden hebben op het gebied van de nationale landbouw. De Salesianen nu werden in hun algemene overste geëerd voor het buitengewoon landbouwwerk, hetwelk zij in Italië verricht hebben.

LE CHATEAU DE VERSAILLES.

Er zijn maar weinig steden in de wereld van een vermaardheid als Versailles. Na Rome werd in de laatste decenniën geen plaats ter wereld méér genoemd. Het jaar 1918 stelde Versailles midden in het grote politieke leven van de toen zo bewogen tijd. Van Versailles zou de nieuwe vrede, de nieuwe orde der volken uitgaan. De „schöngeistige", humane en humanistische president Wilson dacht er zijn Volkenbond uit, waarvan zijn volk echter geen lid wenste te worden. Wensdromen van den edelaardigen Amerikaan werden door de twee staatslieden der harde realiteit, Lloyd George en Clemenceau, zonder erbarmen te niet gedaan, al geschiedde dit ook met courtoisie en bonhommie. Het laatste gevolg was toch, dat Wilson als gebroken man en vrijwel afgedaan staatsman huistoe ging. In de Spiegelzaal van het Versaillese Koningsslot, waar in 1871 het Duitse keizerrijk was uitgeroepen, werd met „beweinte Grausamkeit" aan de overwonnen Duitsers de [illegible] wereldoorlog ter hand gesteld. De toenmalige minister Herman Müller (Buitenlandse Zaken) en Dr. Bell (Koloniën) hadden de lijdensweg naar Versailles moeten maken, om te ondertekenen wat de geallieerden en geassocieerde mogendheden als een slecht politiek brouwsel hadden gestookt. De Duitse excellenties werden als een soort wilde dieren achter prikkeldraad gehouden en waren van elke bewegingsvrijheid beroofd. De ondertekening van het dictaat van Versailles geschiedde door middel van een gouden pen. Wilson, Clemenceau, Lloyd George, Orlande en de overtalrijke „dii minores" hanteerden het gouden instrument. De Duitse bewindslieden hadden afgesproken op de eenvoudigste manier te ondertekenen met de vulpenhouder. Maar alleen Herman Müller had zo'n ding. Dr. Bell niet. Deze nam een stukje papier en wikkelde er een hotelpenhouder van twee voor een cent in. Zo gewapend ondertekenden zij. Van dat moment af werd in verschillende delen der wereld de naam van Versailles alleen tandenknarsend genoemd. Genoegen of pleizier hebben de wereldoorlogsoverwinnaars van Versailles niet beleefd. Het heet dan ook thans, nu er weer oorlog is in de Europese „doux pays", dat men niet alleen de oorlog, maar ook de na-oorlog wil winnen. Een wijs besluit, als het althans niet op de Versaillese wijze van 1918 wordt uitgevoerd.

In „De Gids" publiceert dr. ir. J. H. Plantinga in de laatste maanden interessante beschrijvingen van het Koningsslot van Versailles. Wij citeren een paar merkwaardige fragmenten: „Toen de Zonnekoning Lodewijk XIV op zijn sterfbed lag en alle zaken betreffende het regentschap met zijn neef Philips van Orleans had geregeld, liet hij zijn achterkleinzoon roepen en hij fluisterde hem (volgens memoires) deze woorden toe: Mignon, je zult een groot koning worden, maar al je geluk zal afhangen van je onderwerping aan God en van de zorg, je volken te helpen en te ondersteunen. Het is daarvoor nodig, dat je, zolang het maar enigszins mogelijk is, vermijdt oorlog te voeren. Oorlog is de ruine der volken. Volg niet het slechte voorbeeld, dat ik je heb gegeven en heb doorgezet uit ijdelheid. Soyez un prince pacifique."

Het kasteel van Versailles is nooit erg bewoonbaar geweest. Van de eerste herfstkoude af was het totaal onbewoonbaar. Lodewijk XIV werd echter boos, wanneer men over de koude klaagde, maar voor velen in zijn omgeving was het nauwelijks om uit te houden.

Toch durfde geen hoveling weg te gaan. In de winter stond dikwijls niet alleen de wijn bevroren in de karaffen, maar ook de vlammen doofden in de haarden door de naar binnen dwarrelende sneeuw. Zo was het gesteld in de galerij van Mansart en in de „enveloppe" van Le Veau, die de vertrekken van den vorst en van zijn gemalin bevatten. Woonvertrekken kon men deze kamers nauwelijks noemen, al hadden beide vleugels hun slaapkamer, welke ruimte echter in die tijd nog niet als een intiem vertrek werd beschouwd. Integendeel, de slaapkamer was allereerst ontvang- en audiëntiezaal: hoeveel besprekingen en staatszaken werden niet in de 17e en 18e eeuw op bed afgedaan. De Franse vorstelijke personen waren op het gebied van „slapen en ontwaken" geplaagde lieden. Lodewijk XVI bijvoorbeeld ging iedere avond met alle bijbehorende vormen in het paradebed van Lodewijk XIV liggen, om er iedere avond weer uit te springen en door de raadzaal naar zijn „echte slaapkamer te gaan. En iedere morgen keerde hij terug, kroop onder de dekens van het paradebed en het „Grand Lever" kon beginnen, het koninklijke ontwaken en opstaan, waarbij in totaal honderd acht en negentig personen gemoeid waren!

Versailles is thans meer museum dan paleis. Zou het binnen korter of langer tijd weer een rol gaan spelen?

MYRON TAYLOR AANVAARDT ZIJN TAAK.

Enige weken geleden is Myron C. Taylor, de persoonlijke vertegenwoordiger van President Franklin D. Roosevelt bij het Vaticaan naar zijn post vertrokken, aan boord van de oceaanstomer Rex. Onder de talrijke aanwezigen, die afscheid kwamen nemen, bevonden zich Zijne Excellentie Francis J. Spellman, aartsbisschop van New York en William Bullitt, ambassadeur van de Verenigde Staten bij de Franse regering.

Bij deze gelegenheid zeide Myron Taylor o.a.: „President Roosevelt heeft mij verzocht naar Italië te gaan om zijn persoonlijke vertegenwoordiger te zijn bij Paus Pius XII, die welwillend heeft toegestaan mij in deze kwaliteit te ontvangen. Wij zullen al het mogelijke doen, om te onderzoeken wat 'n vertegenwoordiger van de President eigenlijk doen kan om zijn verlangen en dat van de Verenigde Staten te bevorderen, n.l. het herstel van de vrede op het fundament van vrijheid en onafhankelijkheid voor alle naties.

Niet alleen heeft Zijne Heiligheid doen blijken van Zijn diepe belangstelling voor iedere stap, welke tot dit doel leidde, doch Zijn verklaringen, betreffende de lijdende mensheid, onverschillig van welk ras of geloof, hebben in dit land geleid tot de overtuiging, dat door gemeenschappelijke samenwerking van krachten de vrede zou kunnen gediend worden".

„Dit is een groot en critiek moment in de wereldgeschiedenis. Ik ben vast besloten mijn uiterste best te doen om mee te helpen verder lijden te verzachten en te weren".

DE GODLOZEN IN DE SOVJET-UNIE.

Op initiatief van de godlozenbeweging heeft de staatsdrukkerij van de Sovjet-regering een boek uitgegeven, waarin men uittreksels heeft gepubliceerd van redevoeringen van Hitler en andere Nazileiders om duidelijk te laten zien, hoezeer deze vijandig staan ten opzichte van het Christendom, en hoe ook deze volksleiders alles doen om het christendom te vernietigen.

Vanaf 1 Januari 1940 zijn alle werkers in de godlozenbeweging in regeringsdienst overgegaan met alle voordelen daaraan verbonden. Bij het bereiken van de gerechtigde leeftijd hebben zij zelfs recht op staatspensioen. De organisatie der godlozen is bij wet een onderdeel geworden van de Communistische partij. Alle leden hebben derhalve nu het recht wapenen te dragen en vergaderingen te houden waar en wanneer zij willen, zonder een aparte toestemming van wie dan ook.

EEN BLAUWBOEK OVER HET EINDE DER „SPEE".

Schip had binnen drie dagen volkomen zeewaardig kunnen zijn.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken van Uruguay heeft een blauwboek gepubliceerd, dat als titel heeft: „De gebeurtenissen die voorafgingen aan het einde van de kruiser „Admiraal Graf Spee" en de internering van het schip „Tacoma". Het blauwboek beslaat 90 bladzijden en bevat 51 documenten.

In dit blauwboek is ook het rapport opgenomen van de technische commissie die een onderzoek heeft ingesteld naar de schade van de „Graf Spee", toen het schip de haven van Montevideo was binnengelopen.

„Behalve enige geringe averij aan de huidplaten, was de schade voornamelijk aangericht in de keuken, de bakkerij en de brandblusinstallatie. Ook bleken de machines voor het maken van drinkwater onklaar.

Toen aan den commandant van het vestzakslagschip gevraagd werd of de machines van het schip in orde waren, verklaarde deze, dat er aan de voortstuwingsinstallaties niets mankeerde. Op grond van de verkregen inlichtingen kwam de commissie tot de overtuiging dat de noodzakelijke reparaties binnen drie dagen konden worden uitgevoerd, waarna het schip weer volkomen zeewaardig zou zijn."

Het tankschip „Tacoma", dat de „Admiral Graf Spee" begeleidde toen deze tot zinken werd gebracht, werd aangehouden, zo vertelt het blauwboek, omdat dit schip zonder vergunning en zonder loods uit de haven was vertrokken. Het had 800 leden van de bemanning van de oorlogsbodem overgenomen, toen het in de haven terugkeerde. De aanhouding geschiedde op grond van de artikelen 1 tot 25 van de derde Haagse Conventie van 1907, op grond waarvan koopvaardijschepen, die in dienst zijn van de marines van oorlogvoerende landen, slechts 24 uur in een neutrale haven mogen blijven.

„QUINZE DE NOVEMBRO".

De „Quinze de Novembro", de 15de November, is Brazilië's nationale feestdag. Er is wel geen stad in Brazilië, of men vindt er een Rua 15 de Novembro of een Praça van die naam, meestal afgekort tot „Rua Quinze". In Santos bijvoorbeeld herbergt de zo geheten straat toevallig zowat alle koffie-exporthuizen, in São Paulo en Pernambuco is het een der drukste winkelstraten en in Rio is de „Praça 15" een der hoofdpleinen, aan de waterkant, waar de veerboten over de prachtige baai varen. Die datum is dus wel van groot gewicht: het is die, waarop in 1889 de republiek is uitgeroepen en sindsdien de dag, waarop elke vier jaar de nieuwe president als „Chefe da Nação (Hoofd der Natie) zijn ambt placht te aanvaarden.

Brazilië beslaat met zijn oppervlakte van ruim 8.550.000 vierkante kilometers de helft en omvat met zijn 45 millioen inwoners meer dan de helft van alle inwoners van geheel Zuid-Amerika. Een geweldig land dus en bovendien door de talrijke producten, die het voortbrengt (koffie, tabak, goud, suiker, rubber, katoen en hout) een der rijkst gezegende landen der aarde!

Doch zoals al het mooie hier op aarde een schaduwzijde heeft, zo heeft ook Brazilië zijn schaduwzijde, namelijk tropische ziekten, van welke de malaria wel de ergste is. Vroeger werd de kolonisatie van het land hierdoor zeer bemoeilijkt, terwijl grote cultuurondernemingen aanzienlijke schade ondervonden van deze door muggen overgebrachte ziekte, die talrijke arbeiders aantastte. Thans wint, waar dit maar mogelijk is, de bestrijding van dit kwaad door kininisatie, veld. De Malaria-Commissie van de Volkenbond, samengesteld uit de meest vooraanstaande deskundigen op het gebied van de malaria-bestrijding, legt er in haar verslag, verschenen in 1938, op blz. 124 (Eng. editie) er de nadruk op, dat op grond van haar onschadelijkheid kinine geschikt is om verstrekt te worden door ondergeschikt personeel, zonder voortdurend medisch toezicht, terwijl daarentegen dit toezicht wel noodzakelijk is bij het gebruik van synthetische middelen.

Genoemde Commissie beveelt aan voor de behandeling de „Korte Kininekuur", dit is een dagelijkse dosis van 1 gram tot 1,30 gram kinine in te nemen gedurende 5 tot 7 dagen. Als voorbehoedmiddel beveelt zij aan een dosis van 400 milligram kinine per dag, in te nemen gedurende het gehele malaria-seizoen. Door kininisatie tracht men zoveel mogelijk Brazilië te zuiveren van malaria.

M. Ned. No. 328.

Het is niet nodig, dat wij succes hebben, het is alleen maar nodig, dat wij in alle omstandigheden het goede doen.

Als wij dit doen, belast God zich met de rest. Wij hebben onze taak vervuld en gedaan wat Hij wilde.

De bloem van geluk bloeit alleen op de bodem van zelfopoffering en zelf vergeten.

EMMASTAD

SPORTCLUB „ASIENTO".

Hockey.

Donderdag a.s. oefenwedstrijd tussen de volgende elftallen:

ROOD:

Soederhuizen
Bakker Mej. Jurg
Mevr. Hulsebosch Kwestro
Mej. Kemper
Kuipers Mej. Coppoolse Deelen Mej.
Klooster Grasman

O

Brepols Mevr. Kemper v. Beveren
Mej. Struving v.d. Vijver
Mej. Philipszoon Janknegt
Mej. C. den Boef
de Ridder Fangman
v. Manen

WIT

Scheidsrechter: Hr. Bets
Aanvang 4.30 n.m. op het terrein Rio Canario.

Zeilen.

Woensdagmiddag
Donker — Soederhuizen
Vrijdagmiddag
v. d. Kuip — Baarschers
Start 4.40 n.m.

De wedstrijd van Maandag j.l. tussen Keegstra en de Ridder werd gewonnen door eerstgenoemde wegens disqualificatie van de Ridder bij aanvaring.

De Commissie.

CURACAO.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Benoeming.

D. R. de la Fuente; tot buitengewoon gouvernements-geneeskundige in het vierde district op Aruba voor de tijd van een jaar; datum ingang: 20 Maart 1940.

Ed.B.Nicolaas; tot tijdl. schijver en werkzaam gesteld op de bureaux van den Burgelijken Stand en het Bevolkingsregister alhier.

G.A.F. Schrils; tot tijdl. schrijver en werkzaam gesteld ten kantore van den Koloniaal Ontvanger.

Domingo Antonio Piar; tot hulpvuurtorenwachter te Klein Curaçao.

Tot plv. leden van den Voogdijraad op Aruba:

Mevr. W.C.H.G.Gijsen, geb. Leeksma; en de heren S.N. Ecury en J.H. Beaujon.

Eervol ontslag aan:

C. Mauricio, bode-schrijver ten kantore van den Directeur van het Departement Accountants-dienst, Sociale en Economische Zaken; op eigen verzoek:

F.Semeleer hulpvuurtorenwachter te Klein Curaçao.

Toelating:

N. van der Walle, arts, tot de uitoefening van de geneeskundige practijk in Curaçao.

Overplaatsing:

D. de Windt, tijdl. schrijver werkzaam ten kantore van den Districtmeester van het 3de district; naar het kantoor van den Directeur van den Landsradio- en telefoondienst.

Aanwijzing:

Als plaatsvervanger van den Directeur van het Departement Accountantsdienst, Sociale en Economische Zaken:

1o. voor de accountantsdienst en het bureau Voedselvoorziening: de adjunct-accountant A. van Waveren;

voor de afdeling Sociale en Economische Zaken; de commies Drs. J. H. van Boven; voor zolang de heer Van Waveren met ziekteverlof is; de heer Van Boven als enig plaatsvervanger.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeyer.

INGEZONDEN.

WAAROM DE SCHUTTERIJ.

Geachte Heer Redacteur: Mag ik beleefd een plaats verzoeken in Uw krant voor het volgende:

In het ingezonden artikel van 2 bovenstaande titel, trekt hij te velde tegen de voorgestelde schutterij. Meneer, wat zeg ik... practisch iedereen, zal het roerend met hem eens zijn dat die schutterij totaal onnodig is, maar waarom is het nou nodig om de Curaçaoënaar te typeren als de minderwaardigste der schepselen Gods, enkel en alleen om die schutterij af te kammen! En dan nog met argumenten die geen voet bij stuk houden.

Er is zoveel heen en weer geschreven over die z.g. „mislukte proef" der militaire politie, dat het misschien beter is, ter vermijding van onaangenaamheden, hierover te zwijgen, maar wat voor vergelijking kan men durven trekken tussen de vermeende mislukking van een proef van een paar jongens voor „militaire politie" met de ongeschiktheid van de hele bevolking voor „schutterij"? Omdat één man niet deugt voor „timmerman", deugt de rest niet voor „metselaars"?

„Bij het brandblussen op de Isla neemt men reeds lang geen Curaçaoënaars meer, want die smeren hem als er gevaar bij is".

Wat een fantasie? De Hr. B. v. L. heeft geen flauw idee hoe de brandweer op de Isla is ingericht. Bij die brandweer waren en zijn ingedeeld enkel en alleen employé's, en dan alleen zij, die op Negropont of Rio Canario wonen? Weet de Hr. B. v. L. hoeveel Curaçaose employé's op N.P. of R.C. wonen? **Zegge en schrijve TWEE en ze zijn beiden betrokken** bij de brandweer. Volgens de nieuwe regeling moeten de daarbuiten wonende employé's en maandgelders alleen verschijnen bij een tweede groot alarm. Zij die niet ingedeeld zijn bij de brandweer, moeten wegblijven; zij **staan in de weg.**

Zelfs onze Brion heeft het te verantwoorden bij de Hr. B. v. L. Hierover meer te schrijven als ook over de helden der voormalige schutterij, die zich terugtrokken, zou niets anders zijn dan kwaad bloed stichten en het ligt verre van mijn bedoeling om zoiets in deze tijden te doen.

Waarom zou de Curaçaoënaar minder disciplinair zijn dan andere volkeren? Waarom is ONS (?) VOLK physisch en psychisch ongeschikt voor de militaire stand?

Dat wij in de voorgestelde schutterij lamlendigheid in het kubiek zullen gaan beleven, zullen velen roerend met U eens zijn, maar zeker niet om de aangehaalde redenen, doch wel omdat:

1o. de schutters zullen er tegen wil en dank ingeduwd worden;

2o. financieel zullen zij er veel bij verliezen en

3o. na al het bovenstaande, zal naar hun mening, de schutterij totaal onnodig zijn.

In Holland of elders hebben de dienstplichtigen ook tegen 1o. en 2o. te kampen, maar daar is 3o. van zo groot belang, dat 1o. en 2o. helemaal niet wegen. Het geval van de Russen en Finnen illustreert het beste mijn mening. Het is niet de nationaliteit der soldaten die telt, het zijn de motieven.

Ik heb over andere punten gezwegen, omdat m.i. voor diverse redenen polemiek erover absoluut ongewenst is, maar ik kon dat neerhalen van de Curaçaoënaar niet even stilzwijgend [illegible]

Mijnheer de Redacteur, ik dank U.

Een Schutterplichtige.

DUITSE SCHEPEN.

Naar wij vernamen, hebben twee Duitse schepen vanuit Aruba getracht hun vaderland te bereiken. Ze zijn echter deze keer niet geslaagd in hun pogen.

Een der schepen „de Troja", gedwongen zijnde zich over te geven aan een Engels oorlogsschip, bracht zichzelf tot zinken, daarmede het bevel van de Führer nakomend het schip niet over te geven, doch het te vernietigen.

Het andere schip werd door de Engelsen buitgemaakt en opgebracht naar Trinidad.

KRONINGSFEEST VAN PAUS PIUS XII.

Afgelopen Zondag werd in het gehele Vicariaat het Kroningsfeest van Zijne Heiligheid Pius XII op zeer kerkelijke wijze gevierd. In alle kerken werden plechtige HH. Missen opgedragen en een Te Deum gezongen.

In de kathedrale kerk van St. Anna geschiedde dit in tegenwoordigheid van Monseigneur Verriet en vele genodigden, waaronder de Gouverneur met zijn familie en adjudant.

Onder de H. Mis hield de bisschop zelf een toespraak over Zijne Heiligheid en vooral over Zijn streven voor de vrede. Monseigneur wekte de aanwezigen op om de Paus hun dank en aanhankelijkheid te betuigen door het bidden voor de vrede, vooral op deze dag. Na afloop van het H. Misoffer zong Monseigneur namens het Vicariaat een plechtig Te Deum.

De gehele dag was verder in alle drie stadskerken aanbidding om de gelovigen gelegenheid te geven bijzonder te bidden voor Zijne Heiligheid en de vrede.

OUD-INSPECTEUR DER CURAÇAOSE POLITIE M. J. M. GEMMEKE.

We lezen over deze Inspecteur van politie, die indertijd nog enige maanden op Curaçao geweest is, het bericht, dat binnenkort aan den reserve kapitein M. J. M. Gemmeke ontslag uit de militaire dienst zal worden gegeven.

Hierbij wordt verband gelegd tussen het ontslag van deze reserve kapitein en de zaak van de uniformensmokkel, waarvan, zoals men weet, aldus „Ons Noorden", de Heer Gemmeke gemoeid geweest is.

Of inderdaad zulk een verband bestaat, zal nader moeten blijken. Doch wij achten het niet onmogelijk, dat bij het door de militaire autoriteiten ingesteld onderzoek feiten, het persoonlijk leven van den Heer Gemmeke, betreffende aan het licht zijn gekomen, welke het de militaire autoriteiten niet wenselijk doen achten deze reservekapitein in de dienst te handhaven.

Intussen is, los van het onderzoek der militaire autoriteiten, door den chef van het Amsterdamse politiekorps een disciplinair onderzoek tegen den Heer Gemmeke, die inspecteur der Amsterdamse politie is, ingesteld.

Naar „Ons Noorden" verneemt, is dit onderzoek, waarvan de resultaten voor den betrokkene niet gunstig moeten zijn, thans in zoverre beëindigd, dat de beslissing van den burgemeester in zake al of niet handhaving van den Heer Gemmeke als inspecteur der Amsterdamse politie, spoedig te verwachten is.

Zoals men zich herinnert, aldus O.N., werd deze politie-inspecteur reeds lang verdacht in nauwe relaties te staan tot de N.S.B. Ook bleek bij de Uniformen-smokkelarij, dat tijdens zijn afwezigheid zijn kamer gebruikt werd voor besprekingen van de Uniformen-smokkelaars.

HOE TE HANDELEN NA DE MISLUKKING DER KLEINE MAIS?

INGEZONDEN.

De stengels van de kleine mais vormen nog steeds het hoofdvoedsel voor het vee op Curaçao en, daar dit jaar de oogst vrijwel mislukt is, en men voorts op de meeste plaatsen zelfs niet tot een voldoende stengelopbrengst komt, ziet de toekomst voor ons vee er donker uit. De veehouder ziet zich gedwongen met alle middelen die hem ten dienste staan zoveel mogelijk voeder van zijn eigen grond te halen. Dit betreft dan hoofdzakelijk het verbouwen van kleine mais onder bevloeiing in riolen. Het aldus verkregen gewas zowel als het povere resultaat van het veldgewas dient zorgvuldig gesneden en opgeborgen te worden.

Betreffende de verbouw van kleine mais in riolen kunnen enige practische aanwijzingen gegeven worden om tot een zo groot mogelijk opbrengst te geraken.

Een algemeen geldende regel is: één goede bevloeiing is beter dan verschillende kleine. Zo is een goede watergifte b.v. om de drie dagen beter als iedere dag een weinig. De juiste hoeveelheid moet getest worden aan de groei der mais.

Het gebruik maken van open toevoerriolen moet zoveel mogelijk vermeden worden. Waterverlies door verdamping en wegzakken in de grond is zeer groot. Pijpleidingen zijn in alle opzichten te verkiezen, doch ze zijn duur in aanschaffing. Wanneer gebruik van deze niet mogelijk is, is het aan te raden de goten te cementeren. Als ook dit niet gedaan kan worden, moeten ze absoluut schoon gehouden worden. Zeer aanbevelingswaardig is ze af te dekken met b.v. plankjes, cocosbladeren, etc.

De grond in de riolen dient bewerkt te worden. Door het bevloeien slaat de grond dicht en bemoeilijkt dus het water om in de grond te dringen. Veel zal verdampen. Houdt de oppervlakte du zoveel mogelijk rul en voor iedere nieuwe zaaiing werke men de grond flink om.

Bemesting is nu meer dan ooit van belang en het gebruik maken van de mest van de koeien, geiten, etc., loont zeker de moeite. Door het steeds achter elkaar verbouwen van mais in de riolen, verarmt de grond sterk en het toedienen van plantenvoedende stoffen wordt steeds meer noodzakelijk om een goede opbrengst te verzekeren.

Verder maakt mest de grond ruller, verhindert verdamping en houdt het water beter vast, verhindert derhalve ook de wegzakking. Dus ook in verband met het water is bemesting een vereiste.

Een vrij algemeen gebruik is om de mais na afsnijding weer uit te laten lopen. Soms wordt dit 4 — 5 maal herhaald. Deze methode is te veroordelen. Niet alleen duurt het langer voordat men weer tot een gewas komt, doch ook de opbrengsten worden iedere keer aanzienlijk minder.

Twee redenen zijn voor deze methode aan te voeren:

1o. Werkbesparing; waartegen nu valt op te merken, dat men in de huidige omstandigheden niet tegen wat extra werk mag opzien.

2o. Besparing van zaaizaad, het geen echter een verkeerde zuinigheid zal blijken te zijn.

Naast de maisstokken als voedsel voor het vee moet ook nu reeds gedacht worden aan de verbouw van voedsel voor de mens in het komende regenseizoen.

We moeten reeds in het heden denken aan het schoonmaken van de te beplanten terreinen waar zo spoedig mogelijk mee begonnen moet worden en aan het tijdig in voorraad hebben van plant- en zaaigoed.

Men kan o.a. een gedeelte van de **mais in de riolen** laten staan totdat ze tot zaadvorming komt. Verder kunnen op een klein stukje grond b.v. zoete aardappelen verbouwd worden om bij de aanvang van het regenseizoen over voldoende stekken te kunnen beschikken. Meer voorbeelden kunnen genoemd worden o.a. boontjes, pinda's etc. Iedere hoeveelheid zaad welke men verkrijgt, moet zorgvuldig opgeslagen en bewaard worden, en op gezette tijden gecontroleerd.

Wanneer men op deze wijze tracht te handelen, zal een ieder wat bijdragen in de voedselvoorziening van mens en dier en zullen de moeilijkheden, welke dit jaar als gevolg van de droogte geregeld sterker zullen optreden, zeer zeker verkleind worden.

Naschrift.

Bovenstaande raadgevingen zijn o.i. uitstekend, echter niet alleen in tijden van oogst-mislukking moet voor groenvoer voor het vee worden gezorgd, doch ook in gunstiger tijden. Het is te hopen dat de landbouwers er werkelijk toe zullen overgaan de inheemse mest te gebruiken. Tot nu toe vond men de mest te „warm", echter bij voldoende bevloeiing behoeft hiervoor [illegible]

Met de opmerking betreffende het snijden van de mais kunnen wij het niet eens zijn. Men kan zonder enig bezwaar de kleine mais 2 à 3 maal snijden zonder dat van vertraagde groei iets bemerkt zal worden. **Deze vertraging treedt eerst op na de 3de oogst van** groene mais. Het is gemakkelijk te zeggen, dat men niet tegen wat extra werk mag opzien, doch vergeet inzender de kosten niet? Indien men na iedere oogst moet ploegen en zaaien, zullen de kosten veel groter zijn dan de (eventuele) grotere hoeveelheid die verkregen wordt.

TOESPRAAK.

Van den Voorzitter van de Cur. Radio Vereniging gehouden op Zondag 3 Maart, 1940 ten acht uur n.m. ter gelegenheid van het driejarig bestaan van de Omroep.

Dames, Heren luisteraars,

We herdenken heden het feit dat Z.E. de Gouverneur Wouters op 1 Maart 1937 officieel de Curaçaose omroepzender in bedrijf stelde en de C.R.V. een aanvang maakte met de uitzending van radio programma's, waardoor zij promoveerde van Vereniging die zich ten doel stelde de belangen der Cur. radio-luisteraars te behartigen, tot Radio-Omroep Vereniging.

Aanvankelijk ging het de jonge omroepvereniging niet naar den vleze, en werd de toestand ten slotte zo kritiek, dat het toenmalig Bestuur in October 1937, nadat reeds geruime tijd slechts om de andere dag was uitgezonden, meende te moeten voorstellen om de uitzendingen geheel te staken.

Dit voorstel werd echter niet aanvaard, het roer werd omgegooid, een andere koers werd ingeslagen, een radicale wijziging in de samenstelling der programma's werd ingevoerd en daarna mochten we het geluk smaken een verrassend snelle verbetering in de toestand te zien intreden.

Het ledental ging met grote sprongen omhoog van ruim 150 tot 400, om daarna in een wat kalmer tempo te komen tot 500, terwijl wij thans, zij het dan ook, dat het nu niet meer zo snel gaat, al aardig op weg zijn naar de 600 leden.

Dat onze vereniging op een dergelijke wijze kan opbloeien, Dames en Heren Luisteraars, hebben wij in de allereerste plaats te danken aan de autoriteiten die ons eind 1937 het nodige vertrouwen schonken en ons in de gelegenheid stelden het Omroepwerk te blijven voortzetten. Verder aan allen die belangeloos hun medewerking verleenden aan onze programma's, hetzij door het houden van lezingen, hetzij door het geven van een muzikale bijdrage, door schenking van gramofoon-platen, of op andere wijze, b.v. zoals R.H. en de B. en N. zulks doen door het gratis verstrekken van nieuws-telegrammen, en last but not least, aan U, luisteraars, die lid zijt onzer Vereniging, en die ons daardoor moreel en financieel de nodige steun verleent.

Want het moet ons van het hart, de kritiek moge over het algemeen gunstig zijn, waarvoor wij vanzelf sprekend zeer dankbaar zijn, wij zelf zijn nog geenszins tevreden met het geen wij den betalenden luisteraar kunnen voorzetten.

Ten eerste: is twee uurtjes per dag uitzenden veel te weinig om een behoorlijk gevarieerd programma te produceren, waarin elke luisteraar iets kan vinden dat hem interesseert.

Ten tweede: is de ontvangst op sommige plaatsen lang niet zoals het behoorde te zijn, ja zelfs op vele plaatsen wordt onze zender in het geheel niet gehoord, bijv. niet op betrekkelijk korte afstand van Curaçao.

Wat het laatste betreft, wij hopen dat wanneer de versterking van de zender, waarmede gepaard gaat een verbeterd antenne-systeem, zijn beslag zal hebben gekregen, aan alle luisteraars, zowel op Cur. als in het gehele Gebiedsdeel, een behoorlijke ontvangst verzekerd zal zijn.

Dit zal ongetwijfeld tot gevolg hebben, een sterke stijging van het ledental.

Als wij tenminste de tekenen goed verstaan, dan zullen vele luisteraars op Julianadorp, Bullenbaai, en Caracasbaai en zeer vele zeevarenden toetreden als lid van onze vereniging, wanneer eenmaal de zender overal goed hoorbaar is, zodat wij menen te mogen verwachten dat alsdan het ledental de duizend zal bereiken en zelfs zal overschrijden.

En wat het eerste punt betreft, n.l. de slechts zeer korte zendtijd per avond, kan ik U mede delen, dat een uitbreiding van de zendtijd met slechts één uurtje per avond zou betekenen een verhoging van de vaste maandelijkse lasten van ten minste f 250.— of wel f 3000.— per jaar, terwijl een uitgave ineens van ongeveer f 1500.— zou nodig zijn voor aanschaffing van gramofoon-platen om deze meerdere uren te vullen.

U zult zelf ongetwijfeld realiseren, geachte Luisteraars, dat met het huidige ledental een dergelijke verzwaring maken zonder daarmede anderen te kort te doen.

De versterkte zender zal echter wellicht ook in deze kwestie de door ons allen zo vurig gewenste oplossing brengen.

Ik mag dit toespraakje niet beëindigen zonder de in de aanvang genoemde autoriteiten, medewerkers en de Pers in het algemeen hartelijk dank te zeggen voor het in het achter ons liggende omroepjaar geschonken vertrouwen en de op velerlei gebied verleende medewerking.

Het is niet wel doenlijk om allen persoonlijk te noemen, doch een enkele uitzondering meen ik te mogen maken zoder daarmede aneren te kort te doen.

Namens Bestuur en Leden zou ik dan den Directeur van 's Lands Radio en Telefoondienst en zijn staf willen bedanken voor de buitengewoon prettige en innige wijze van samenwerking, waardoor het o.a. mogelijk was, dat wij in de afgelopen week onze luisteraars tot tweemaal toe een keurig verzorgde lijn-uitzending vanuit Piscadera-Club konden aanbieden.

Verder de redacties van de Amigoe di Curaçao en de Beurs en Nieuwsberichten voor het ter herdenking van onzen verjaardag opgenomen in sympathieke bewoordingen gestelde artikel.

Ik besluit met U, geachte luisteraars, de verzekering te geven dat het Bestuur, zich bewust van de culturele betekenis van een goed geleide Omroeporganisatie voor ons Gebiedsdeel, eendrachtig en op krachtige wijze zal blijven voortwerken aan de verwezenlijking van het gestelde doel, n.l.: om onze nationale zender op het Westelijk halfrond een het Ned.-Cur. beschavingspeil waardige plaats in de aether te doen innemen, daarbij een beroep doende op de sociale- en saamhorigheidsgevoelens van allen die uit hoofde van hun ambt of intellectuele vorming, aan de culturele taak van de Omroep zouden kunnen medewerken.

Dames en Heren Luisteraars,

Ik hoop dan U met genoegen naar de uitzending van de opera „La Traviata' zult kunen luisteren, en dat het tekstboekje dat wij U deze week tesamen met de Radiobode deden toekomen de uitgave waarvan, dit mag ik hier u wel even opmerken, onze Penningmeester en onze Redacteur heel wat hoofdbreken heeft gekost, bij het beluisteren een goed gids zal blijken te zijn.

Ik heb gezegd.

DUITSE SCHEPEN VERLATEN CURAÇAO.

Niettegenstaande het weinige succes van de Troja en de Heidelberg, hebben de Mimi Horn en de Seattle Maandagavond St. Michielsbaai verlaten, waar ze reeds geruime tijd voor anker lagen.

Onlangs is de Consul Horn, die enige weken geleden van Aruba vertrok, in Duitsland teruggekeerd, niettegenstaande de blokkade.

Van daar werd bericht ontvangen, dat de ontvluchting uit de Caraibische Zee moeilijk was, maar op de verdere reis geen moeilijkheden waren ondervonden.

De Troja en Heidelberg, zoals onze lezers weten, werden reeds spoedig door de Engelse kruiser Dundee opgepikt, waarop de Troja zich zelf in brand stak en de Heidelberg kon ontvluchten, doch later naar Trinidad werd opgebracht.

Wel opvallend is in de laatste dagen dat de Franse kruiser Jeanne d'Arc die weken lang op de Duitsers wachtte, niet meer voor de haven gezien.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

In de Noordzee is een aantal Nederlandse schepen door buitenlandse vliegtuigen aangevallen. O.a. werd het zeilschip Sannaland aangevallen, welk schip te Ternezen is binnengelopen. Ook de „Schieland" moest ijlings vluchten naar Ostende. Beide schepen zijn eigendom van de Steenkool Handel Maatschappij te Rotterdam. Zij werden aangevallen door een niet geidentificieerd vliegtuig en met mitrailleurs beschoten. Verder werd het vrachtschip Limburg van de N.V. Scheepvaartmaatschappij Limburg aangevallen, welk schip eveneens de wijk n Terneuzen zocht. In de nacht van twee op drie Maart werd een vrachtschip, genaamd „De Ruyter" met bommen vanuit de lucht bestookt. De eigenaar van het schip telde drie ontploffingen, er werd echter geen schade aangericht. In de morgen van de vierde Maart werd het Nederlandse motorschip Elzena, dat zich naar Leith onderweg bevond, geladen met een vracht hout, door een vliegtuig beschoten. Hierbij werden de gezagvoerder-eigenaar J. Patje en de motordrijver gedood.

Men heeft te Rotterdam vernomen, dat de Engelse regering toestond, dat een Italiaanse vloot van omstreeks vijftien schepen, welke momenteel in Waalhaven ligt met kolen geladen, ongestoord naar Italië zal kunnen vertrekken.

Vijf schepen zouden dan ook bereids de Rotterdamse haven te verlaten.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN

R.C.C. 1 — S.U.B.T. 1	0—4.
Asiento 1 — Transvaal 1	2—2.
Jong Holland 2 — Scherpenheuvel 2	3—1.
Sparta — D.T.S.	1—1.

COMPETITIE PROGRAMMA 1940.

MUNDO NOBO

10 Mrt 1940:	A-klasse	Jong Holland 1 — Scherpenheuvel 1 (Visser)
10 Mrt 1940:	Res.A-klasse	Volharding 2 — Transvaal 2 * (B. L. Dijk)
17 Mrt 1940:	A-klasse	S.U.B.T. 1 — Hercules 1 (Oehlers)
17 Mrt 1940:	B-klasse	Jong Curaçao — Arsenal * (Ercol)
31 Mrt 1940:	A-klasse	R.C.C. 1 — Transvaal 1 (Tuin)
31 Mrt 1940:	B-klasse	Volcania — Sparta * (B. L. Dijk)

RIO CANARIO.

10 Mrt 1940:	A-klasse	Asiento 2 — R.C.C. 2 (Casper)
17 Mrt 1940:	A-klasse	Asiento 1 — Volharding 1 (Jesurun)
17 Mrt 1940:	Res.A-klasse	R.C.C. 2 — Transvaal 2 (Joens)
31 Mrt 1940:	Res.A-klasse	Asiento 2 — S.U.B.T. 2 (Corsica)

SCHERPENHEUVEL

10 Mrt 1940:	B-klasse	Willemstad — Sparta (J. Pengel)
17 Mrt 1940:	B-klasse	D.T.S. — Willemstad (Corsica)
31 Mrt 1940:	A-klasse	Scherpenheuvel 1 — Volharding 1 (Oehlers)

De met % aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De met * aangegeven wedstrijden ginnen om 2.15 uur n.m. precies.
De andere wedstrijden beginnen om 4 uur n.m. precies.
DUUR VAN ALLE WEDSTRIJDEN 2 × 45 minuten.

Met het oog op de vroeg invallende duisternis, worden de verenigingen vriendelijk verzocht op tijd aanwezig te zijn.

Heren Scheidsrechters worden verzocht tijdig de competitieleider te berichten, ingeval zij verhinderd zijn. Adres competitieleider E. Palm, Langestr. 78.

INSCHRIJVINGEN: R.C.C. O. Martina, E. de Leon, G. Jansen, F. Rib, C. Chirino, Ch. Albertus.
Volharding: A. Virginia.
Hollandia W. G. Koot.
Transvaal L. Henar, S. Dorwell.
Sparta A. J. Leander, P. Molina.

AFSCHRIJVINGEN: Hollania, A. v. d. Schoor, J. P. C. van Mechelen, S. Krul, A. C. J. H. Krul, L. Landheer.
Volharding, O. Martina.

De speler J. HASETH (HERCULES) is voor één wedstrijd in C.V.B.-verband geschorst.

De speler E. ROSINA (SCHERPENHEUVEL) is voor 3 wedstrijden in C.V.B.-verband geschorst.

De voorlopige schorsing van de speler E. ATALIDA (HERCULES) is opgeheven.

HET BESTUUR.

YONAI.
Ministerpresident van Japan.

NEVILLE CHAMBERLAIN.
Ministerpresident van Engeland.

Het standbeeld van Czaar Alexander II te Helsingfors, de hoofdstad van Finland.

Vanuit Engeland zond men vele filmapparaten, om de soldaten aan het front afleiding te bezorgen.

HET LOT DER HABSBURGERS.

(Uit een artikel van Edmond Domaitre in „VU").

Op de dag, waarop de eerste afdelingen Duitse troepen in de straten van Wenen verschenen, werd van een der huizen in de deftigste wijk een raam voorzichtig geopend en een man met grijzend haar trad op het balkon. Met trillende handen ontplooide de grijsaard een enorme Oostenrijkse vlag, een zwart-gele vlag waarop de twee-koppige adelaar fier zijn vleugels spreidde het roemruchtige symbool van de macht der Habsburgers...

Een paar minuten later drong een half dozijn mannen, gekleed in de zwarte uniform der Gestapo, het gebouw binnen waar kolonel Wolff, de stichter en leider van de „Kaisertreue Volkspartei" zijn beulen wachtte met de stoïcijse kalmte van een oud krijgsman. Het geloei der menigte, het helse lawaai van trompetten en trommel, het gestamp van de marsch-tred der laarzen op het Weense plaveisel, overstemde de knallen, die door de koude muren van het sombere vertrek weerkaatst werden. Dodelijk gewond zeeg kolonel Wolff op het balkon neer waarna de mannen in zwarte uniformen de vlag met de tweekoppige adelaar afrukten en haar bevuilden en verscheurden ten aanschouwe van een door hartstocht en haat vervoerde menigte.

Aldus verdween uit het stadsbeeld van Wenen de vlag met de tweekoppige adelaar. De vlag, die zeven eeuwen lang gewapperd had in de wind, welke de bossages van het Prater zacht beroert en de rozenstruiken van de Hofburg doet neigen.

Zeven eeuwen lang was de tweekoppige adelaar het hooghartige symbool van de macht en de onbeperkte rijkdom der Habsburgers, die ondanks de wisselingen des fortuins de machtigste en meest benijde vorsten van Europa waren gebleven.

Sedert Werner, Bisschop van Straatsburg in 1208 voor zijn zwager graaf Radboud het kasteel Habsburg (Habichtsburg luidde de oorspronkelijke naam, die „Haviksburg" betekent) liet bouwen, waren het prestige en de rijkdom van het huis Habsburg gestadig gegroeid. Zowat negen eeuwen na de dood van Gontrand de Rijke, den grondvester van het huis, hebben de kroniekschrijvers van het Weense hof uitgerekend dat door de aderen van Aartshertog Frans Ferdinand (die in 1914 te Serajewo werd vermoord) het bloed van 112 vorstelijke geslachten stroomde, waarvan 71 Duitse, 20 Poolse, 8 Franse, 7 Italiaanse en 6 van andere nationaliteit. Van 2074 voorouders van den Aartshertog waren de namen bekend.

Dat, wat er thans in Oostenrijk gebeurd is, betekent slechts een laatste schrede op de lange lijdensweg, die de Habsburgers bewandeld hebben, sinds hun wereldse troon ineenstortte. De Aartshertogen Joseph-Ferdinand en Peter-Ferdinand, respectievelijk 70 en 64 jaar oud, beiden gewezen generaals van het keizerlijke leger, werden onlangs gearresteerd op bevel van den chef der Gestapo, Himmler, onder beschuldiging „moreel en materieel het vaderlandse front van den bondskanselier Dr. Schuschnigg te hebben gesteund".

Hetzelfde lot wachtte den Aartshertog Anton, den man van Prinses Ilena van Roemenië, ofschoon hij nimmer aan politieke manifestaties had deelgenomen.

Volgens een verhaal, dat noch bevestigd, noch tegengesproken is, doch dat in goedingelichte kringen te Wenen de ronde blijft doen, zou de reden voor Aartshertog Antons arrestatie de volgende zijn:

Enkele weken voor het aftreden van Schuschnigg, zeide een der intimi van den Aartshertog tot hem: „Binnenkort zult u verplicht zijn met opgeheven arm te groeten, net als de Hitlerianen". „Dat zal ik met het grootste genoegen doen", luidde het antwoord. „Maar ik zal er een nieuw tintje aan geven...", waarop hij met rood potlood in de palm van zijn hand de woorden schreef die vermaard gebleven zijn, sinds het ogenblik dat Generaal Cambronne ze uitte.

Het verhaal deed de ronde en de Aartshertog werd gearresteerd op de dag waarop de Duitsers „de terugkeer van Oostenrijk in het Duitse gezin" proclameerden.

De enige Aartshertog, die zich in Oostenrijk nog op vrije voeten bevindt is Eugen, oud-veldmaarschalk en officieel vertegenwoordiger van ex-keizerin Zita en Aartshertog Otto.

Hoewel de oude veldmaarschalk — hij is 75 jaar — nimmer nagelaten heeft zijn aanhankelijkheid aan de monarchale gedachte te betuigen, hebben de Hitlerianen hem niet durven arresteren, omdat hij een grote populariteit geniet.

De in Hongarije gevestigde Aartshertogen staan er oneindig gunstiger voor dan hun verwanten in Oostenrijk en elders. Edelmoedig en ridderlijk als steeds hebben de Hongaren geen beslag gelegd op de zeer uitgestrekte goederen, die sommige leden der vroegere koninklijke familie, in Hongarije bezitten, zodat de „Hongaarse Aartshertogen" nog altijd tot de grootste grondbezitters van het land behoren. De 41 jaar oude Aarshertog Albrecht bezit een der grootste vermogens van Centraal-Europa.

Onder de invloed van zijn eerzuchtige moeder — een geboren Prinses de Croy — hield hij zich actief met de politiek bezig en desavoueerde zijn aanhangers niet, die hem candidaat stelden voor de Hongaarse koningskroon.

De hierbij door de extreem-rechtse elementen ontketende beweging, nam zulk een omvang aan, dat de regering ongerust werd en besloot in te grijpen.

Toen maakte eensklaps een „coup de théâtre" een einde aan deze beroering.

Zijn ouders trotserend, het veto van Aartshertog Otto, het hoofd van het huis Habsburg negerend en zijn aanhangers in de steek latend, trad de jonge Aartshertog te Brighton in het huwelijk met Irene Lelbach, de gescheiden vrouw van den Hongaarsen gezant te Sofia. Hij trok zich uit het openbare leven terug, maakte een reis naar Zuid-Amerika om er aanplantingen te bestuderen, keerde naar Hongarije terug en liet zich ten slotte weer scheiden. Nog kort geleden deed hij melding van zijn voorgenomen huwelijk met een jonge onderwijzeres, Maria Bockskay, die hij tijdens een jachtpartij in de vlakte van Hortobagy had leren kennen.

Nog twee Aartshertogen zijn in de Hongaarse hoofdstad gevestigd, te weten Aartshertog Joseph en zijn zoon Joseph Frans. Eerstgenoemde die in de wereldoorlog opperbevelhebber was van het Hongaarse leger, aan het Italiaanse front, is tegenwoordig lid van de academie, die zijn omvangrijke mémoires heeft uitgegeven. Zijn zoon is president voor de Bond voor het Toerisme en houdt zich uitsluitend bezig met badplaats-kwesties. Beide Aartshertoglijke gezinnen wonen in weelderige paleizen gelegen nabij het koninklijk paleis te Boeda-Pest.

Een van hen, de thans 42-jarige Aartshertog Leopold, heeft door zijn avontuurlijk leven in de na oorlogse jaren veel stof doen opzwaaien. Hij was achtereenvolgens directeur van een handelsonderneming, handelaar in producten voor de fabricatie van bier en zelfs groentenhandelaar. Zijn kantoor was in de Langengasse No. 63 onder de firmanaam „Nathaniel Menkes en Leopold van Habsburg-Lotharingen Kooplieden.

Het duurde evenwel niet lang of Aartshertog Leopold verliet zijn compagnon Menkes en vertrok naar Amerika. Hij werd acteur, speelde in de film, doch had geen succes. Later deed hij weer van zich horen door de uitdaging die hij richtte tot een duel met Graaf Ladislaus Szechenyi, Hongaars gezant te Washington. De diplomaat weigerde de uitdaging te accepteren, doch opende in de pers een polemiek, waarin hij mededeelde, dat de Aartshertog hem om geld had gevraagd, wat de laatste echter ontkende.

Daar de Gravin Szechenyi een geboren Vanderbilt was, viel het de Hongaarse legatie gemakkelijk den Aartshertog uit de Verenigde Staten te doen wijzen. Toch was hij weer spoedig te New-York terug, waar hij het halssnoer van zijn Tante, Aartshertogin Maria Theresia trachtte te verkopen. Daar hij het geld na de verkoop niet afdroeg werd door haar een aanklacht tegen hem ingediend. De Aartshertog werd gearresteerd, doch weder in vrijheid gesteld. Hij verdween uit de Ver.-Staten en vestigde zich in Engeland.

Twee jaar geleden deed hij zijn moeder een proces aan, betogende dat een toelage van 150 pond sterling per jaar geen voldoende inkomen is voor een man van 40 jaar.

Een broeder van dezen excentrieken Aartshertog Rainer Salvator is momenteel in een brouwersbedrijf werkzaam. De belangstelling welke de Aartshertogen hebben voor de bierbrouwerij, is begrijpelijk, daar hun tante Maria-Theresia in Polen ook in het bedrijf geinteresseerd was.

En nu ten slotte nog een even vreemdsoortige als romantische aartshertogelijke carrière n.l. die van de kleindochter van keizer Frans-Joseph, Aartshertogin Elisabeth. Zij was de dochter van den bij het drama te Mayerling om het leven gekmen kroonprins Rudolf en prinses Stefanië van België. Zij was een der schoonste vrouwen van het keizerrijk en droeg de bijnaam van „de rode Aartshertogin". Zij trad in 't huwelijk met prins Windischgrätz, doch liet zich na de revolutie van hem scheiden, om een huwelijk aan te gaan met een eenvoudigen onderwijzer, Leopold Petzneck, lid van de democratische partij. Gedurende een twaalftal jaren speelden zij en haar man een grote rol in de marxistische beweging. Een van haar zoons werd werktuigkundige in een auto-fabriek en de ander werd kunstschilder. Op zijn bezitingen werd niet lang geleden beslag gelegd voor schuld.

Zodra de Nat. Socialisten te Wenen waren gearriveerd, werd „de rode Aartshertogin door S. A. mannen gearresteerd. Een gelijk lot viel ten deel aan haar nichten, de dochters van Aartshertog Leopold Salvator, die als onderwijzeressen in een voorstad van Barcelona werkzaam waren.

Hetgeen onder meer bewijst, dat, wanneer het de Habsburgers betreft, die immers de vertegenwoordigers zijn van de monarchistische gedachte, de aanhangers van het „hakenkruis" en die van „de sikkel-en-de hamer" schijnen te vergeten, dat, zij tot tegenovergestelde kampen behoren.

De tweekoppige adelaar vormt derhalve een punt, waarover Stalin en Hitler het volmaakt eens zijn.

DE TOESTAND IN SPANJE

Door de plechtige verklaring van neutraliteit door Generaal Franco in het begin van de Europese oorlog werden Frankrijk en Engeland verzekerd van de rust in het Zuiden. Het feit, dat Spanje geen partij had getrokken voor Duitsland, bewijst wel haar volledige onafhankelijkheid en souvereiniteit. Trouwens Franco heeft uitdrukkelijk verklaard, dat hij geen enkele militaire verplichting ten opzichte van Duitsland heeft. Zelfs het sturen van vrijwilligers heeft in het geheel niet plaats. De verplichtingen, welke Spanje aan Duitsland heeft, werden normaler wijze geregeld door handelsverdragen. Op financieel gebied heeft Duitsland geen invloed, wijl Spanje zelf haar financiële autonomie wil herstellen zonder iets van haar rechten als souvereine natie af te staan.

Men was bevreesd na het beëindigen van de oorlog, dat Franco in zijn regeringsbeleid het nazi-systeem zou overnemen. Zulks is echter niet waar gebleken. Spanje is een fundamenteel katholieke natie en aanvaardt als zodanig de christelijke dogmas in al haar volledigheid. De Staat onderwerpt zich vrijwillig aan de eisen van de christelijke zedeleer. Om deze reden is ook 't rassenprobleem van geen belang. Er is geen enkele godsdienstvervolging in het Spanje van Franco. Joden, Protestanten en Muzelmannen leven in Spanje en Marokko in volle vrijheid. De regering stelt zelfs schepen gratis ter beschikking voor pelgrimages naar Mekka.

De Katholieke Kerk geniet weder al haar rechten in het aloude katholieke Spanje. De Regering heeft het Kruis in de scholen, universiteiten en staatsgebouwen weder in ere hersteld. De aanstelling van godsdienstleraars is opgedragen aan de bisschoppen. De katholieke gewoonten en gebruiken zijn weder ingevoerd. Scheiding is opnieuw verboden en de wetten betreffende individu en huisgezin zijn in overeenstemming gebracht met de kanonnieke wetten. Het kerkelijk huwelijk is tevens burgelijk huwelijk. De religieuse orden en congregraties verkregen al hun burgerlijke rechten terug en hun eigendommen werden teruggegeven. De Kerk bezit nu een vrijheid en 'n invloed in het publieke en private leven, in het bijzonder op het gebied van de opvoeding, zoals zij nooit gehad heeft in de dagen van de Republiek. En dat alles is geregeld geworden voordat men nog 'n Concordaat met de H. Stoel heeft gesloten, waarin de wederzijdse rechten en plichten zijn vastgelegd. Franco wilde geen overeenkomst sluiten of waarborgen van de kant van de Kerk hebben voor aleer zijn regering recht had doen wedervaren aan het geloof van de natie; voor aleer de wetten van het land in overeenstemming gebracht waren met de grondbeginselen van het Katholicisme.

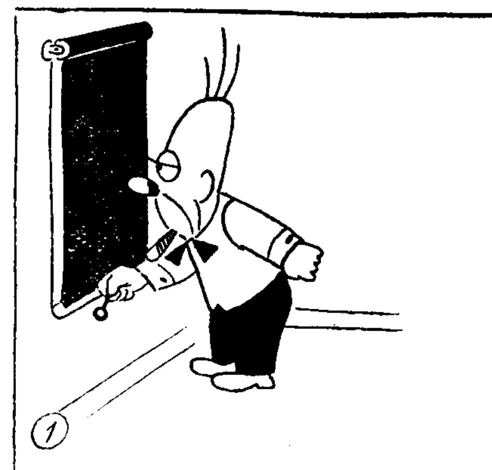
Op sociaal gebied volgt het nieuwe Spanje de richtlijnen van de pauselijke encyclieken. Men hoopt op de leer in deze encyclieken uiteengezet, een nieuwe sociale orde op te bouwen.

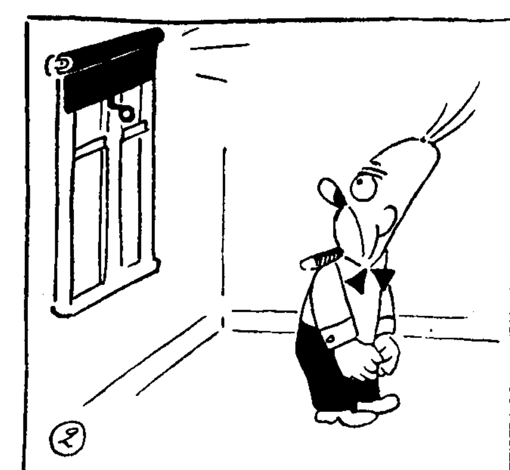
De houding van Duitsland ten opzichte van het Fins-Russisch conflict heeft Franco niet weerhouden in de Ministerraad zijn warme sympathie uit te spreken voor Finland en te verklaren, dat het Spaanse volk moreel achter Finland staat. Eveneens ver oordeelde hij de inval van Sovjet Rusland in Polen.

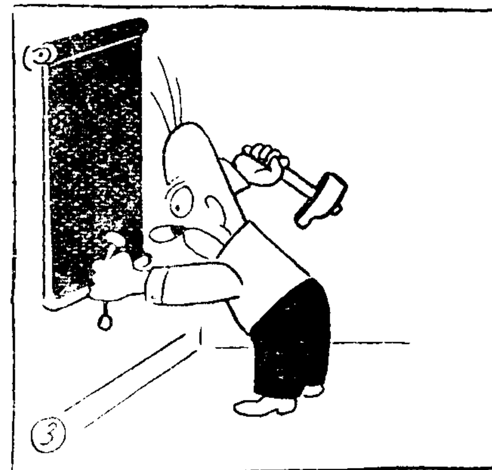
Ook ten opzichte van Italië staat Spanje geheel vrij, alhoewel de onderlinge betrekkingen zeer hartelijk zijn. Beide landen zijn het volkomen eens aangaande de veroordeling van de Russische strijd in Finland en zij zijn bereid de latijnse beschaving, welke hun gemeenschappelijk en rijk erfdeel is, te verdedigen.

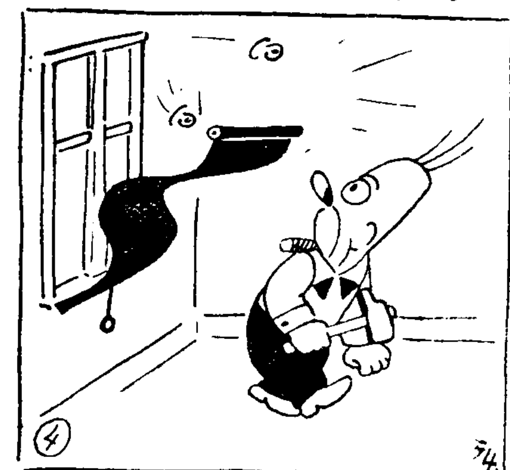
Eerbied afdwingend en fel afstekend tegenover de daden van andere overwinnaars, is de houding van Franco en zijn regering ten opzichte van diegenen, welke in de burgeroorlog tegen hem gevochten hebben. Gestreden te hebben in het Rode Leger op een eerlijke manier, wordt niet als een misdaad beschouwd. Alleen de misdadigers, zoals de moordenaars en brandstichters werden en worden gestraft voor hun misdaden. In de nabije toekomst verwacht men zelfs een volledige algemene amnestie.

Spanje schijnt onder Franco een nieuwe, zegenrijke toekomst tegemoet te gaan. Misschien zal in de toekomst het Iberisch schiereiland wederom de beschaving moeten redden van een gedemoraliseerd en verheidenst Europa.

ADAMSON HOUDT VERDUISTERINGSPROEF.